Vrijdag 13 September 1946 — DAGBLAD — 63ste Jaargang No. 4909

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit dagblad verschijnt dagelijks, behalve 's Zondags; abonnementsprijs Bonaire en Curaçao 2 gld.; Aruba 2,50 gld.; Bovenwinden, Suriname 2,50 gld.; en het buitenland 3 gld.

Hoofdredacteur Dr. Joh Hartog. Tel. 1858; P. bus 80 Willemstad Red.-adres Conscientiessteeg 27

Uitgeefster en Administratie: Paulus-drukkerij, Conscientiesteeg 29, telefoon 1550; Postbus 80, Willemstad N.W.I. Voor Aruba: J. E. Croes. Postbus 14. Oranjestad: tel. 38.

De schepen gaan weer varen; Zeelieden krijgen hun zin.

Er komt schot in de Vredesconferentie

N.Y. Times rapporteert oorlogszuchtige stemming in Albanië

TRUMAN WORDT ONGEDULDIG.

President Truman heeft opdracht gegeven aan den Directeur van de Reconversie John Steelman om zich te belasten met de verlammende zeeliedenstaking en naar een oplossing te zoeken. De Vereniging van Handel en Nijverheid in New York meldt intussen, dat het aantal arbeiders, dat in ledigheid verkeert als gevolg van de staking der zeelieden en vrachtauto-bestuurders, tegen de twee millioen loopt (Washington, (AP) 12.9).

ER KOMT BEWEGING.

De zeelieden van de CIO zijn in staking gegaan aan beide kusten om dezelfde loonsverhoging te eisen als die welke volgens een wijziging in de stabilisatieregeling door het Witte Huis mogelijk gemaakt is voor alle zeelieden, die bij de AFL zijn aangesloten.

John Steelman, Directeur van de Reconversie en Economische Stabilisateur, gaf het teken voor de beëindiging van de staking der AFL door den stakers de opslag te geven, welke zij wensten.

Arbeidersvertegenwoordigers in Washington verwachten, dat de leden van de CIO ook de inwilliging van hun eisen zullen krijgen, zodat het vastgelopen oceaanverkeer weer in beweging kan komen.

De mannen van de AFL aan de Westkust onder leiding van Harry Lundeberg maakten te middernacht een einde aan de staking. De groep aan de Oostkust heeft evenwel besloten het uit te houden tot zij „schriftelijke verzekeringen" van de regering krijgt, dat het geld zal worden toegekend. Dit komt neer op een verhoging van 10 dollar per man per maand (Washington, (AP) 13.9).

STRIJDLUSTIG ALBANIË.

De Romeinse correspondent van de „New York Times" meldt dat Albanië gestadig grote strijdkrachten waaronder twee Russische infanterie-regimenten, gedurende de laatste weken aan de Helleense grens heeft samengetrokken. De correspondent zegt verder, dat „van zeer bevoegde zijde" door hem vernomen werd dat de Albaanse troepen worden bijgestaan door Russische militaire raadgevers en versterkt worden met Russisch materiaal waaronder jachtvliegtuigen, een klein aantal middelzware tanks, mortieren, machinegeweren en ammunitie.

Voorts meldt hij, dat Russisch veldgeschut te Tirana arriveert van Beograd voor dienst op het strategische eiland Saseno in de baai van Valona. Men gelooft, dat de Albaanse regering Saseno onderhands aan Rusland heeft overgedaan. Het eiland ligt nabij de monding van de Adriatische Zee.

120 Kanonnen werden reeds door Joegoslavië en Rusland aan Albanië geleverd en de meeste daarvan zijn naar de Helleense grens gezonden.

Volgens het bericht vonden verschillende schermutselingen plaats tussen de Helleense en Albaanse grenstroepen en 200 gewonde Albaanse soldaten zijn vorige maand in hospitalen opgenomen.

In overleg met de Joegoslavische Generale Staf bespreekt de regering van Tirana een plan om de gemeenschappelijke grens tussen de beide landen op te heffen en een „defensiegebied" te maken dat het gehele territoir van beide landen zal omvatten en hen tot een krachtig versterkt blok tegen eventuele aanvallen van andere mogendheden te maken. Naar verluid worden er mijnen gelegd in de haven van Valona. Langs de gehele kust zouden de verdedigingswerken worden versterkt.

De Albaanse troepen die langs de Helleense grens gelegerd zijn zouden worden uitgerust met winter- en zomer-uniform die in Joegoslavië gemaakt werden. Loopgraven en kazematten worden aangelegd langs de weg van Valona naar Shoshika en Porto Palermo. Het bericht zegt, dat het Albaanse leger 70.000 man omvat en dat onlangs recruten van oudere klassen werden opgeroepen. (New York, (AP) 12.9).

Joegoslavië en Albanië hebben een pact van vriendschap en wederzijdse bijstand gesloten (Beograd, (AP) 12.9).

OVERWINNING VOOR LINKSEN IN FRANKRIJK.

De Franse Constituante heeft een belangrijke beslissing genomen door de machten van het hogerhuis in het Parlement van de Vierde Republiek ten zeerste te beperken. Het linkse blok behaalde daarbij een overwinning.

De Tweede Kamer van het te vormen Parlement — de zogenaamde Raad van de Republiek — zal volgens deze beslissing slechts een adviserende functie krijgen, zodat de taak om de wetten te maken louter komt te berusten bij het cabinet en het lagerhuis — de Nationale Vergadering. In dit belangrijke opzicht verschilt de nieuwe grondwet niet veel van die welke verworpen werd door de bevolking in het referendum van Mei.

De Communisten en Socialisten bestreden alle pogingen van de MRP, de Radicale Socialisten en de rechtse partijen om de machten van de Raad te vergroten.

Kringen die contact hebben met het Palais Bourbon zeiden slechts, dat een krachtige oproep van Bidault aan de leiders van de MRP maakten dat zij zich neerlegden bij de beslissing voor het scheppen van een impotente kamer welke ook door De Gaulle niet begeerd wordt.

Volgens de bepaling onderzoekt de Raad van de Republiek de wetsvoorstellen nadat zij reeds de Nationale Vergadering gepasseerd zijn en geeft eventueel advies. Een tijdslimiet van twee maanden werd gesteld voor de bestudering van een wetsontwerp door de Raad. Als de Raad binnen die tijd zijn goedkeuring niet gegeven heeft of zijn mening niet te kennen heeft gegeven, wordt het ontwerp automatisch wet. (Parijs, (AP) 12.9).

BOND VAN GAULLISTEN.

Laboureur de Raulien, Secretaris-Generaal van de „Gaullistenbond", welke zich een niet-politieke groep noemt, georganiseerd om campagne te voeren voor De Gaulle's ideeën voor een grondwet, zeide op een persconferentie, dat hij hoopte, dat de MRP partij binnen de komende dagen zal breken met het linkse blok en stemmen tegen het nieuwe ontwerp voor een grondwet.

Hij zeide voorts, dat 22 afgevaardigden in de huidige Nationale Vergadering zich reeds bij de bond hebben aangesloten en dat 60 anderen „duidelijk onze vrienden zijn". In feite, beweerde De Raulien, schaart de groot meerderheid van de MRP zich achter de beweging (Parijs, (AP) 13.9).

GEEN VERENIGING.

De Franse Socialisten hebben formeel aan de Communisten medegedeeld, dat een eenheid tussen de twee partijen onmogelijk is, gezien de ernstige verschillen die er bestaan. Dit antwoord werd door Guy Mollet, den nieuwen Secretaris van de Socialisten, gegeven aan den Secretaris van de Communisten Jacques Duclos. (Parijs, (AP) 12.9).

WAPENEN GEVONDEN.

Het hoofdkwartier van de Cubaanse geheime politie maakte bekend, dat een kist met wapenen is ontdekt in een wasinrichting te Habana. Vijf legergeweren, verschillende voorwerpen die behoren tot het leger en onderdelen van leger-uniformen zijn in beslag genomen evenals documenten die de naam noemen van Generaal Jose Eleuterio Pedraga, die achttien maanden geleden veroordeeld werd wegens samenrotting tegen de regering (La Habana, (AP) 13.9).

PATER JACQUINOT OVERLEDEN.

Pater Emile Jacquinot S.J., een Franse Jezuïet, die de leiding had over de Vaticaanse missie te Berlijn sedert Januari, is Dinsdag op 68-jarige leeftijd overleden. (Berlijn, (AP) 12.9).

SOVJET AMBASSADEUR IN ARGENTINIË.

De eerste Sovjet-Ambassadeur in Argentinië, Mikhail Serguiev, heeft zijn geloofsbrieven aan President Peron overhandigd. De Senaat keurde tevoren de vestiging van betrekkingen met Moskou goed (Buenos Aires, (AP) 12.9).

VORDERING IN PARIJS.

De Roemeense Politieke en Territoriale Commissie op de vredesconferentie te Parijs heeft haar werk aan het Roemeense vredesverdrag beëindigd kort nadat de Finse Commissie gereed kwam met het ontwerpverdrag voor Finland.

Het nieuws was een opluchting voor de conferentie welke ploetert om vóór 20 October gereed te komen met haar taak.

De Roemeense commissie kwam gereed met haar werk na de Russische tegenwerpingen tegen de vorming van een internationaal Hof van Justitie als een uiteindelijk tribunaal ter beoordeling van disputen welke uit het verdrag voortspruiten te hebben goedgekeurd.

Alexander Bogomolov, van Rusland zeide, dat het maar tijdverspilling zou zijn en het „volgen van de weg van de minste weerstand."

Tevoren had Joegoslavië in het Politieke Comité voor Italië de nederlaag geleden in een stemming over de Joegoslavische aanspraken op Gorizia. Ook waren de pogingen der Slavische landen in het Militair Comité om de militaire bepalingen voor Roemenië te verzachten verijdeld (Parijs, (AP) 12.9).

DE HAVENSTAKING.

Morgenochtend om 6.30 uur worden alle havenarbeiders op de Westwerf verwacht, waar zij zullen worden toegesproken door de leiders van hun bonden.

BELGEN BEZETTEN SAUERLAND.

Het Belgische ministerie van Landsverdediging heeft medegedeeld, dat de tweede divisie, die haar opleiding in België vrijwel voltooid heeft, in de loop van de maand October naar Duitsland zal vertrekken. Zij zal de bezetting op zich nemen van Sauerland ten Oosten van de Rijn, dat bijna volkomen aan de verwoestingen van de oorlog is ontsnapt.

Voor de Belgische troepen betekent dit, dat zij in deze streek een comfort zullen genieten, als slechts op weinig plaatsen in Duitsland. De oppervlakte van de Belgische sector bedraagt ongeveer 7.000 km.

STANDBEELD VOOR MIHAILOWITSJ?

Radio New-York meldde, dat een menigte van vijfhonderd mensen aanwezig is geweest bij een dienst ter nagedachtenis van generaal Drogomir Mihailowitsj, den kortelings terechtgestelden leider van de Joegoslavische „Tsjetniks", welke dienst gehouden werd in de Serbisch-Orthodoxe kathedraal te Manhattan. De deken van de kathedraal verklaarde, dat voor Mihailowitsj een standbeeld zal worden opgericht, met het inschrift: „Verraden door de geallieerden, vermoord door den communist Tito."

BRITSE SCHEPENVERKOOP.

De Engelse regering heeft in totaal 562 vaartuigen te koop aangeboden, waarvan tot dusver 405 werden verkocht. Het restant bestaat hoofdzakelijk uit kleine vaartuigen of drijvende kranen e.d., ongeschikt voor open zee. Voor verkoop aan alle landen zonder enige beperking waren 323 vaartuigen aangeboden en hiervan werden 224 verkocht voor £ 1.282.000.

Voor zeer vele vaartuigen bleef het aanbod beperkt tot Britse of tot het Brits Imperium behorende reders. De opbrengst was over het algemeen 10% hoger dan de vastgestelde basisprijs, voor één groep meer dan 20% hoger.

KEIZER HIROHITO BLEEF POPULAIR.

De populariteit van keizer Hirohito blijkt nog zeer groot te zijn. Een rapport van den premier Shigeru Yoshida in het parlement, dat concludeerde, dat de houding der geallieerden wat betreft de verantwoordelijkheid van den keizer voor het uitlokken van de oorlog „er op vooruitging" werd met een donderend applaus begroet. De premier zinspeelde op de kennelijke neiging der geallieerden om Hirohito niet verantwoordelijk te stellen voor besluiten in zijn naam genomen..

Een der afvaardigden wilde echter een doorslaggevende „vernieuwing" doorvoeren, door in het nieuwe Japan instelling van een matriarchaat voor te staan. Hij nodigde zijn collega's uit afstand te doen van hun zetels ten behoeve van vrouwen.

het nieuws van vandaag

Defaitisme en isolationisme steken weer de kop op in de Verenigde Staten. Niemand minder dan de Noordamerikaanse Secretaris van Handel, Henry A. Wallace, heeft in een te New York gehouden politieke redevoering over de buitenlandse politiek, zich de tolk gemaakt van beide kwalen die de Verenigde Staten al eerder in oorlog brachten. Men moet zich dus afvragen of zelfs zulk een vooraanstaand diplomaat niets geleerd heeft van de geschiedenis der laatste jaren. Want dat deze twee „ismen" de juiste spheer stemmen voor de uitbreiding van een ander „isme", namelijk het communisme, is maar al te duidelijk. En dat is nou juist niet wat een regering, die beweert waarlijk democratisch te zijn, kan wensen.

Wallace gaat weliswaar nog niet zo ver, dat hij de ogen sluit voor wat vlak rondom hem gebeurt, maar in ieder geval wil hij zich niet inlaten met de toestand in Oost-Europa en in Azië, hoewel hij toegeeft, dat daar de persoonlijke vrijheid vaak onderdrukt wordt en de grote meerderheid van het Noordamerikaanse volk er aanstoot aan neemt. Maar Wallace, de Democraat, wil daar toch geen rekening mee houden en zegt, dat men Rusland zijn gang moet laten gaan. Hij vreest, dat bij een al te straffe Noordamerikaanse politiek er oorlog zal komen. Rusland, zo zegt hij in goed vertrouwen, moet zich ook niet inlaten met de zaken in West-Europa en op het Westelijk Halfrond, doch moet ons halverwege tegemoet komen en dan zullen we zien welk van de twee systemen de beste resultaten oplevert: de Democratie of het Communisme.

De man ziet daarbij niet alleen over het hoofd, dat het communisme reeds een krachtig houvast heeft in verschillende landen van West-Europa en van Amerika, doch ook, dat de Sovjet Unie aan de Verenigde Staten de huidige straffe buitenlandse politiek heeft opgedrongen. Bovendien heeft de Sovjet-regering op alle conferenties tot nu toe zulk een starre houding aangenomen, dat men niet kan verwachten, dat zij deze plotseling zal wijzigen indien zij een slapte bespeurt bij de enige macht, welke haar een halt zou kunnen toeroepen.

Wij nemen aan dat Wallace het goed meent met zijn land en dat hij werkelijk vrede wenst. Doch in werkelijkheid bewijst hij zijn land noch de wereld een goede dienst als hij zijn invloed aanwendt ter bevrediging van de Sovjet-regering.

HENRY A. WALLACE
„Men moet ons halverwege tegemoet komen."

Wallace wil Sovjet-Unie niet verstoren

Voorziet oorlog bij voortzetting straffe USA-politiek

De Noordamerikaanse Secretaris van Handel Henry A. Wallace waarschuwde, dat de „Britse imperialistische politiek" in het Nabije Oosten, gecombineerd met de Russische tegenactie, de Verenigde Staten regelrecht in oorlog zal voeren, tenzij de Noordamerikaanse regering een duidelijk uitgestippelde en realistische buitenlandse politiek formuleert.

Sprekende op een bijeenkomst in het Madison Garden te New York zeide Wallace: „Om oorlog te voorkomen en ons voortbestaan in een stabiele wereld te verzekeren is het noodzakelijk dat wij in het buitenland uitkijken door onze eigen Noordamerikaanse ogen en niet door de ogen van het Britse Departement van Buitenlandse Zaken of de pro-Britse of anti-Russische pers". Hieraan voegde hij toe: „In verband hiermede wens ik dat men één ding goed zal verstaan. Ik ben noch anti-Brits noch pro-Brits en noch anti-Russisch of pro-Russisch.

En precies twee dagen geleden toen President Truman deze woorden las zeide hij, dat zij de politiek van zijn bestuur vertegenwoordigden".

De bijeenkomst was belegd door het Citizens Political Action Committee en het Independent Citizens Committee of Arts, Sciences and Professors. Wallace, die pleitte voor de verkiezing van Senator James Mead en Herbert Lehman, New Yorks Democratische candidaten voor Gouverneur en Senator respectievelijk, zeide tot zijn toehoorders, dat Gouverneur Dewey zich geuit heeft ten gunste van een alliantie voor wederzijdse verdediging met Groot Britannië als de sleutel van de Noordamerikaanse politiek.

„Zeker mogen wij het Britse volk wel graag als individuelen, doch om Groot Britannië te maken tot de sleutel van onze buitenlandse politiek zou volgens mijn mening het hoogtepunt van dwaasheid zijn.

Wij moeten niet toestaan dat de reactionnaire leiding van de Republikeinse Partij ons in zulk een positie dringt. Wij moeten niet toestaan dat de Britse balans van machtsmanipulaties laten bepalen of en wanneer de Verenigde Staten in oorlog zullen gaan".

Sprekende over de Sovjet-Unie zeide Wallace, dat de Verenigde Staten te rekenen hebben met een macht ten opzichte waarvan geen al te straffe politiek gevoerd kan worden. „Hoe straffer wij worden des te straffer zullen ook de Russen worden".

Wallace verklaarde, dat de Verenigde Staten in vrede wensen te leven met Rusland, doch „men moet ons halverwegde tegemoet komen". De Verenigde Staten van hun kant, zo zeide hij, moeten erkennen dat zij niet meer te maken hebben met de politieke zaken van Oost-Europa dan Rusland te maken heeft met de politieke zaken van Latijns Amerika, West-Europa en de Verenigde Staten. „Misschien vinden wij het niet mooi wat Rusland doet in Oost-Europa. Zijn wijze van landhervorming, de industriële onteigening en onderdrukking der voornaamste vrijheden kwetsen de meerderheid van het volk der Verenigde Staten. Doch of wij het goedvinden of niet zullen de Russen trachten hun invloedssfeer te socialiseren evenals wij trachten onze invloedssfeer te democratiseren".

Wallace verklaarde voorts, dat een billijke regeling, gebaseerd op een verenigde Duitse natie noodzakelijk is voor een duurzame Europese regeling en dat, hoewel de Verenigde Staten niet kunnen toestaan dat de deur gesloten wordt om hun van handel in Oost-Europa uit te sluiten, zij moeten erkennen, dat Rusland evenmin kan toestaan dat Engeland of de Verenigde Staten de politiek in dat gebied beheersen".

Voor het Verre Oosten vroeg Wallace een verenigd en vreedzaam China, gebouwd op de samenwerking der verscheidene groepen in dat land en gebaseerd op een politiek die geen inmenging van vreemde mogendheden duldt. „De Russische ideeën van sociale en economische rechtvaardigheid zullen bijna een-derde van de wereld regeren", zeide Wallace. Onze ideeën van vrije onderneming en democratie zullen een groot deel van de rest regeren. De twee ideeën zullen trachten te bewijzen, welk de grootste bevrediging kan geven aan den gewonen man in hun respectievelijke gebieden van politieke overheersing. Doch door wederzijdse overeenkomst moet deze wedijver worden gesteld op een vriendschappelijke basis en de Russen moeten ophouden tegen ons op te hitsen in bepaalde gebieden van de wereld, evenals wij moeten ophouden om samen te spannen tegen hen in andere delen van de wereld. Laat de resultaten van de twee systemen voor zichzelf spreken".

Wallace stelde voor, dat slechts de Verenigde Naties de atoombommen zouden bezitten en opperde de mening dat haar militaire instelling speciale aandacht zou besteden aan de luchtmacht.

„Zij moet de beheersing hebben over de strategisch gelegen luchtbases waarmede de Verenigde Staten en Groot Britannië de wereld hebben omringd en niet alleen moet aan afzonderlijke landen verboden worden atoombommen, bestuurbare projectielen en militaire vliegtuigen te maken voor bombardementsdoeleinden, doch geen enkel land moet voor zijn militaire paraatheid meer dan... zeg vijftien procent van zijn procent van zijn begroting mogen gebruiken".

Om de vrede te handhaven bepleitte Wallace ook een groter volume van de wereldhandel en het bieden van steun aan de onontwikkelde gebieden van de wereld om zich te industrialiseren met behulp van Noordamerikaanse technische bijstand en leningen. „De Verenigde Staten zijn de grootste geldschieter van de wereld en de lage tarieven van de geldschietende landen vormen een deel van de prijs voor de vrede" (New York, (AP) 12.9).

Nederlands catastrophale woningachterstand.

De Directeur-generaal voor de volkshuisvesting, Dr. Ir. Z. Y. van der Meer, heeft over de zender Hilversum I een toespraak over woningnood en woningbouw gehouden. Dr. Van der Meer zeide o.a.: „Honderdduizenden Nederlandse gezinnen zoeken op het ogenblik een eigen woning. Zonder enige overdrijving kan het aantal slecht gehuisveste landgenoten worden gesteld op meer dan 1 millioen.

Over tien jaar eerst op peil 1940.

Vóór de oorlog werden in Nederland ieder jaar ter opvanging van de bevolkingsaanwas en ter vervanging van woningen, die het einde van hun levensduur hadden bereikt, ongeveer 40.000 woningen gebouwd. In de zes oorlogsjaren 1940 tot en met 1945 in totaal nog geen vierde deel van het aantal, dat op grond van deze factoren gebouwd had moeten worden.

Daarnaast werden door de oorlogshandelingen en uit vermeende defensieve overwegingen van de bezetting vele tienduizenden woningen vernield, gesloopt of zwaar beschadigd. En zo is er in Nederland thans een woningachterstand, die catastrophaal genoemd moet worden.

Voor men in Nederland is teruggekeerd tot woontoestanden, zoals die in 1940 bestonden, zullen zeker tien jaren verstreken zijn.

Nederland moet meer bouwen, dan het ooit gedaan heeft. Maar er is minder materiaal en er zijn ook minder geschoolde arbeiders dan vroeger.

Het schijnt een onoplosbare puzzle en slechts door het nemen van ingrijpende maatregelen zal een oplossing gevonden kunnen worden. Scholing, omscholing en herscholing van bouwvakarbeiders is een der eerste punten. Er is reeds een aantal centrale werkplaatsen gereed, waarin arbeiders tot bouwvakarbeiders worden opgeleid. Verder zal gezocht moeten worden naar nieuwe bouwmethoden, waardoor met minder arbeid meer werk wordt verzet. Rationalisatie en normalisatie naast een betere organisatie van het bouwbedrijf is noodzakelijk. En tenslotte iedere verspilling van arbeidskracht en materiaal moet worden vermeden. Dat is alleen mogelijk door geordend en geleid beheer van één centraal punt uit, volgens richtlijnen, die door de overheid in nauw overleg met het bedrijfsleven worden vastgesteld.

Het bouwplan 1946, dat de regering in het begin van dit jaar het licht heeft doen zien, is de eerste stap op de weg naar geordende bouwnijverheid.

Uit de stand van zaken op 10 Juli 1946 blijkt, dat over geheel Nederland genomen reeds meer dan zesduizend woningen in aanbouw zijn of wel gegund. Daar dit aantal juist in deze tijd maandelijks met 1000 à 1500 percent toeneemt, is er naar sprekers mening, geen reden te twijfelen aan de uitvoering van het voor dit jaar ontworpen plan. Daarnaast worden grote vorderingen gemaakt met het herstel van licht- en zwaar beschadigde woningen. Naar zeer globale schatting zijn op het ogenblik 4000 zwaar beschadigde woningen definitief hersteld.

Voor de woningbouw in de naaste toekomst, zeker bij het sterk gestegen kostenpeil van thans, zal financiële hulp van overheidswege niet kunnen worden ontbeerd.

Er is een brede kloof tussen de bouwkosten van de thans te bouwen woningen en de rentabiliteitswaarde van het gebouwde op basis van het huidige huurpeil. Deze kloof moet ten spoedigste overbrugd worden, hetgeen kan geschieden door aan de ene kant de productiekosten te verlagen en aan de andere kant de huurwaarde te vergroten. Een huurverhoging zal in de toekomst, zodra de loon- en prijspolitiek van de regering zulks toelaat, onvermijdelijk zijn. Deze huurverhoging kan dan gedeeltelijk ten goede komen aan den eigenaar, om tegemoet te komen aan de sterk gestegen onderhoudskosten van bestaande woningen, gedeeltelijk aan het rijk. Uit het fonds, dat als gevolg hiervan kan worden gevormd, zal het Rijk dan de subsidie kunnen putten, ten behoeve van de woningen, die nu gebouwd moeten worden.

NIEUWE ONDERWIJZERS VOORGESTELD.

Dinsdag zijn de nieuwe leraars en leraressen, onderwijzers en onderwijzeressen die met de „Cottica" naar hier kwamen door de heren Dr. W. Goslinga, hoofd van het departement van Volksontwikkeling en W. Meyer, hoofd van de Algemene Middelbare School aan den Gouverneur.

BENOEMINGEN.

Zijne Excellentie de Gouverneur heeft benoemd tot Havenmeester, tevens Scheepsmeter op Curaçao de Heer M. C. Cadieres. Tegelijk heft de landvoogd benoemd tot onder-havenmeester J. F. Willemse.

De heer Cadieres werd op 4 Maart 1900 op Curaçao geboren. Sedert 15 November 1945 ren. Sedert Augustus 1923 is hij verbonden aan het Havenkantoor. Sedert 15 November 1945 was hij waarnemend Havenmeester :ook vóór dien heeft hij reeds enkele malen het Havenmeesterschap waar genomen.

De Heer J. F. Willemse is op 18 September 1895 te Rotterdam geboren. Hij was sedert 1 Augustus 1939 aan het Havenkantoor verbonden. Van 1 Januari tot 15 Mei 1945 maakte hij deel uit van de reserve der Koninklijke Nederlandse Marine. Gedurende de laatste jaren van de oorlog was hij hoofd van de Havenbeveiliging. (RPD).

SCHEEPSBERICHTEN.

City of Glasgow naar New Zealand, Evelyn van Aruba, Mathew Sheeham van Cristobal, Coastal Observer van B.quilla, Samesk van Avonmouth.

De LIJST VAN DE K.L.M.

Aruba — Curaçao.

11 September: Maria en Theodora Moreno; Deones Schoonegevel, Beatrice van der Pol, W. Goslinga, Robert Forester, A. A. Assing, Godtfried Rufus, John T. Walker, Clotilde en Ferry Fiquerio; Eric Philip, Eduard H. Ragunath, Heloise A. en Staphanus R. van Aerde; Eric F. D'Arnault.

Aruba — Paramaribo.

11 September: Helouise en Stephanus van Aerde; Eric F. D'Arnauld.

Ciudad Trujillo — Curaçao. Via Aruba.

11 September: A. P., A. Knipping de, G. A. B. en G. A. M. Loewenthal.

La Guayra — Curaçao.

11 September: Maria de Lavie, Maria A. Lavie Sueca, Julia Silva Belgoderre, Rita de Dona, Rudolf G. Vlet, Miguel Alcala Jurado.

Op doorreis naar Trinidad: Fernando Alvarez R., Martin Alvares Correa.

Miami — Curaçao.

11 September: Maritta V. Oorschot, Walter J. Williams.

Curaçao — Port of Spain.

12 September: Johannes Koot, Felix van Baluseck, Johannes Meyer.

Op doorreis naar Paramaribo: Hendrik Hubertus van Tuyl, Heleuise en Stephanus van Aerde; Eric F. D'Arnauld.

VERKEERSONGEVALLEN.

Een aanrijding had plaats te Rio Canario voor de Curaçaose Melkcentrale tussen een personenauto en een autobus. Beide motorrijtuigen werden licht beschadigd.

Oorzaak: De bestuurder van de autobus verleende de van rechts komende personenauto geen voorrang.

Op de Weg naar Caracasbaai sloeg een personenauto om. De auto werd aan het dak en aan de linkerzijde beschadigd.

Oorzaak: Vermoedelijk te hoge snelheid.

Een lichte aanrijding had plaats op de De Ruytrekade tussen een personenauto en een pick-up. Beide auto's werden licht beschadigd.

Oorzaak: De bestuurder van de pick-up reed op, op het moment dat hij werd voorbijgereden door de personenauto.

In de Concordiastraat viel een manspersoon van een rijdende pick-up. De man klaagde over pijn in zijn hoofd.

Oorzaak: De manspersoon zou achter op de pick-up hebben gezeten of gestaan en zou door onverklaarbare oorzaak daarvan zijn afgevallen.

Op de Weg naar Welgelegen reed een personenauto tegen een lichtmast. De auto werd ernstig aan de voorzijde beschadigd. Storing in de straatverlichting.

Oorzaak: De bestuurder werd door slaap overmand en reed toen tegen de lichtmast.

Een lichte aanrijding vond plaats op de Weg naar Caracasbaai tussen een vrachtwagen en een autobus. Beide voertuigen geringe schade.

Oorzaak: De bestuurder van de vrachtwagen reed niet geheel rechts van de weg, met het gevolg dat de vrachtwagen in botsnig kwam met de uit tegenovergestelde richting komende autobus.

Een lichte aanrijding had plaats op de De Ruyterkade tussen een personenauto en een vrachtwagen. Van de personenauto werd het linkervoorspatscherm ingedeukt.

Oorzaak: De bestuurder van de vrachtwagen draaide te kort voor de stilstaande personenauto langs waardoor zijn vrachtwagen in aanraking kwam met de auto.

In de Bredestraat (O.B.) werd een rijwiel hetwelk tegen de trottoirband was geplaatst door een pick-up aangereden.

De pick-up reed na de aanrijding door.

Een lichte aanrijding vond plaats op de niet openbare weg leidende van Vaersenbaai naar de weg naar Bullenbaai tussen en personenauto en een militaire vrachtwagen.

Op den 15n September a.s. hopen onze ouders

Herman B. C. Schotborg

en

Juanita N. Hellmund

hun zilveren bruiloft te herdenken.

Ilse
Cornelis (Batavia)
Herman
Jan

DEN HEER en MEVROUW

KALUF - SOLIANO

geven met blijdschap kennis van het voorgenomen huwelijk van hun zoon

SALOMON GEORGE

met Mejuffrouw

Ines Delia Maldonado

DEN HEER en MEVROUW

MALDONADO - HARMS

geven met blijdschap kennis van het voorgenomen huwelijk van hun dochter

INES DELIA

met den Heer

Salomon George Kaluf

welke zal plaats vinden op den 14de September 1946 onder de H. Mis van 8 uur in de H. Rozenkranskerk te Pietermaai.

WEGENS VERTREK GEEN RECEPTIE.

Het Pessimisme van Jean Paul Sartre

De Filosofie van de wanhoopstijd

De chaotische wanhoopstijd waarin wij leven heeft de oude existentie-filosofie van Heidegger weer doen herleven in den voor de oorlog reeds bekenden Fransen schrijver Jean Paul Sartre. Door het romantische karakter dat Sartre's filosofie eigen is, pakt het velen, maar in wezen is het een pessimistische levensbeschouwing, die een uitweg uit de moeilijkheden zoekt door een tegenstelling tussen denken en leven te scheppen. Het existentialisme is niets nieuws. Na moeilijke tijden en temidden van troebelen bloeit het op. Na de vorige oorlog bloeide het in Duitsland en nu Frankrijk zo volkomen tegen de grond geslagen werd, schiet het in Parijs uit de grond. Wijst men het existentialisme dan al af als levensbeschouwing. Frankrijk handhaaft zich als cultuurdrager, omdat het in een wereld die alleen maar herkauwt, althans met iets anders komt.

Het bleek dat de literatuur nog altijd een belangrijke rol vervulde in het Franse leven, zó belangrijk zelfs dat men van het najaar van 1944 af van een Renaissance der Letteren kon spreken. Uiteraard waren het nieuwe problemen, die aan het geestelijke leven spanning en diepte gaven.

Twee onderwerpen staan in het centrum van de belangstelling: het probleem van de Noordamerikaanse roman en het probleem van het existentialisme. Beide onderwerpen staan in nauw verband met elkaar en raken elkaar op één punt: de visie op het leven en het lot van den mens. Een visie die haar sterke kant bezit in een harde en zakelijke aanvaarding van de werkelijkheid, haar zwakke zijde in een koud en mechanisch hanteren van zaken des geestes en een onvruchtbaar pessimisme in de beschouwing van den mens en zijn lot. De helden van den bekenden Amerikaansen romanschrijver William Raulkner zijn er een voorbeeld van. Zij zijn ingeklemd in een samenleving, die zij tot op zekere hoogte aanvaarden, maar die zij niet trachten te hervormen, die zij haten en honen.

Faulkners invloed.

In „De Groene Amsterdammer" van 20 April wordt nu over het existentialisme het volgende gezegd:

„Welnu, diezelfde verbeeldingswereld, welke naar het woord van een criticus „de antwoorden van een abnormaal mens op een abnormale wereld" weergeeft, diezelfde bittere en pessimistische denkbeelden, maar thans door een Franse intelligentie tot uitdrukking gebracht, treft men bij Sartre en de andere existentialisten aan. Reeds voor de oorlog, in 1938, heeft Sartre zijn schuld t.o.v. Faulkner erkend; de invloed van den Noordamerikaan op Camus, de tweede man van het existentialisme, schijnt nog duidelijker te bespeuren te zijn. Het is overigens wel merkwaardig, dat het juist de Amerikaanse schrijvers zijn — en van hen zeer exclusief alleen de „hard-boiled", de glasharden: „Hemingway, Faulkner, Steinbeck en Erskine Caldwell — die met hun cynisme en verregaande exterioriteit, in hun uitsluitende gepreoccupeerdheid met de actuele, concrete werkelijkheid, het schielijk voorbijgaande moment, het stof, het vuil, de schrik, de angst, de huiver en de walging van het moderne bestaan, de leermeesters zijn geworden van de huidige nazaten van Racine en Stendhal, van de op Proust volgende, zo cerebrale generatie.

Sartres werken.

Voor de oorlog was Jean Paul Sartre bij ons reeds door „Le mur" en „La nausée" bekend, boeken die zijn uitzonderlijke begaafdheid toen reeds duidelijk maakten. Sindsdien heeft hij twee toneelstukken, „Huis clos" en „Les mouches", en twee delen van een trilogie, „Les chemins de la liberté", op zijn naam staan en daarnaast zijn levensbeschouwing explicit neergelegd in een duister werk van 700 pagina's, dat de titel draagt van „L'être et le néant".

De leer van het Absurde bevat een uiterste aan pessimisme. Hetgeen echter niet zozeer wil zeggen, dat de mens volgens Sartre van nature slecht is, als wel dat het menselijk lot in alledaagse zin zowel absurd is als ongelukkig. Dit is een paradox, want Sartre zelf meent, dat men omtrent de menselijke natuur onmogelijk algemene begrippen kan opstellen. Zomin als er een transcendente God of een bovenzinnelijk Idee bestaat, aan wie wij onverklaarbare eigenschappen kunnen toeschrijven, even zeker bestaat er ook geen „menselijke natuur", welke de werkelijkheid zou kunnen transcenderen. De werkelijkheid bestaat uit een oneindig aantal oneindig verschillende existenties, aldus meent Sartre.

Twee „zelven".

Het is nu de natuurlijke aandrift van den mens, naar een geloof in zijn bestaan, zijn eigen existentie te streven. Volgens Sartre leert onze fundamentele ervaring ons, dat er twee Zelven zijn: ons ware, geïsoleerde Zelf, en het Zelf, dat de Anderen zien. Dit laatste is radicaal verschillend van het eerste en is er zelfs onverenigbaar mee. Wij construeren nu een persoonlijkheid voor onszelf en daarnaast nog een voor de Anderen. Aangezien het erg moeilijk is, het geïsoleerde Zelf vast te stellen en te bepalen, worden wij ertoe gedwongen onszelf in de weerspiegelingen van de Anderen te zien. Wij trachten dus naar een gestileerd, naar een ons bevredigend beeld van dit Zelf in de Anderen. Dit is echter een tragische onderneming, niet omdat wij dit gestileerde beeld — ook al is het onwaar of bevredigt het ons maar matig — niet kunnen veranderen, maar omdat de Anderen, die voor ons alleen maar bestaan, om ons geloof dat wij bestaan te bevestigen, op hun beurt met ons hetzelfde zullen doen. En zodoende bestaan wij ook slechts op diezelfde nederige en onvolledige wijze.

Vandaar, zegt Sartre, dat het leven absurd en de liefde onmogelijk is. De essentiële absurditeit is dat wij het beeld, dat de Anderen van ons hebben, niet kunnen veranderen. Alle leven is dubbelzinnig.

Een manier om de ware betekenis van hetgeen wij doen te achterhalen bestaat niet. Misschien zelfs zijn ook onze handelingen zonder enige zin. In zulk een wereld is het natuurlijk moeilijk, een waardenschaal op te stellen of enig moreel besef te vormen, want in een absurde wereld zal elke gedraging te allen tijde absurd zijn. Zodoende kunnen wij elke verantwoordelijkheid van de hand wijzen, aangezien ons ware Zelf nu eenmaal niet tot deze wereld behoort, zoleert de dwaalleraar Sartre. De tijd wordt in zo'n wereld slechts een opeenvolging van onsamenhangende ogenblikken, ons leven een verzameling van los van elkaar staande bewustzijntoestanden.

'Wij zijn dus in laatste instantie verdoemd zegt Sartre. De „hemel" wil voor Sartre zeggen: volledig isolement, absolute scheiding van de Anderen. En de menselijke staat is dus vol pathetiek. Wij zijn geïsoleerd, wij weten dat wij geïsoleerd zijn, maar doen voortdurend dwaze en pathetische pogingen om aan dit isolement te ontsnappen. De enige ontsnappingsmogelijkheid, die Sartre ons biedt, is de rebellie, welke ertoe leidt, dat men zijn vrijheid om te verwerpen of te aanvaarden bevestigt. Hetgeen de helden van Faulkner dan ook doen. Maar de mens kan niets willen, zegt Sartre, als hij niet eerst begrepen heeft, dat hij op niemand kan rekenen, dan op zich zelf, dat hij op deze wereld alleen is.

Ziedaar de theorie, zoals zij wordt voorgedragen n „L'être et le néant".

Voorlopers.

Aan de weg van het existentialisme heeft echter niet alleen de Amerikaanse literatuur gestaan. Ook de invloed van andere en oudere stromingen is merkbaar, die van de 19e eeuwsen filosoof Kierkegaard, van den Duits-Tsjechischen schrijver Kafka en van de „existentiefilosofie ontstond na de vorige oorlog in Duistland en vertoont sterke kenmerken van het wanhopig milieu van die tijd. (merkwaardig genoeg een toestand die misschien op enkele punten een parallel verschaft voor het huidige Frankrijk).

Bovendien heeft het existentialisme een sterk romantisch karakter. Met de Romantiek heeft zij nl. het besef van de steeds groter wordende tegenstelling tussen denken en leven en de sombere sfeer van haar wereldbeschouwing gemeen.

RECTIFICATIE.

In verband met de

„BEKENDMAKING ARUBA"

verschenen in ons blad van **28 Augustus 1946**. No. 4793, vestigen wij de aandacht van onze lezers, op de volgende rectificatie.

19. MELK IN POEDERVORM EN DERGELIJKEN

a. Alakta whole milk powder,	per blik v. 1 Am. pond	f. 1.55
b. idem - met dextri maltose	per blik v. 1 Am. pond	f. 1.55
b. Alakta half skimmed milk powder,	per blik v. 1 Am. pond	„ 1.70
idem - met dextri maltose	per blik v. 1 Am. pond	„ 1.70
c. Alakta whole milk powder,	per blik v. 5. Am. pond	„ 6.75
d. American milko,	per blik v. 1 Am. pond	„ 1.80
e. Casec,	per blik v. 3½ Am. ons (95 gram)	„ 1.80
f. Eledon,	per blik v. 275 gram	„ 1.45
	per blik v. 500 gram	„ 2.65
g. Klim,	per blik v. 1 Am. pond	„ 1.40
	per blik v. 2½ Am. pond	„ 3.25
	per blik v. 5 Am. pond	„ 6.—
h. Lactogen,	per blik v. 1 Am. pond	„ 2.45
	per blik v. 2½ Am. pond	„ 5.80
i. Nestogen,	per blik v. 500 gram	„ 2.45
j. Nestlés milk food,	per blik v. 12 Am. ons	„ 1.25
k. Nido,	per blik v. 1 Am. pond	„ 1.70
	per blik v. 2½ Am. pond	„ 4.—
	per blik v. 5. Am. pond	„ 7.50
l. Olac,	per blik v. 1 Am. pond	„ 1.90
m. Prontolac,	per blik v. 1 Am. pond	„ 1.50
n. Pelargon,	per blik v. 500 gram	„ 2.45
o. Powdered protein milk,	per blik v. 1 Am. pond	„ 2.95
p. Similac,	per blik v. 1 Am. pond	„ 2.15
q. Cocomalt,	per blik v. 8 Am. ons	„ 0.75
	per flesch v. 12 Am. ons	„ 0.85
r. Kresto,	per flesch v. 1 Am. pond	„ 1.50
s. Ovaltine,	per flesch v. 6 Am. ons	„ 1.20
	per flesch v. 14 Am. ons	„ 2.15
t. Ovomaltine	klein, per blikje	„ 0.80
	middelmatig, per blikje	„ 1.55
	groot, per blikje	, 2.90
u. Vigortone,	per flesch v. 1 Am. pond	„ 1.50

SPORT

SURINAAMS ELFTAL TEGEN CURAÇAOSE COMBINATIE.

Men deelt ons mede, dat het Surinaamse voetbalelftal, hetwelk Zaterdagmiddag aanstaande om 16.30 uur in het Rifstadion tegen een Curaçaose combinatie zal uitkomen, als volgt is samengesteld:

Keteldijk
Vos Van Hoop
Hoelen Kerk Bosk
Duinveld Bandison Markiet
Fokké Bakboord

Invallers zijn: Hofman, Heerenveen, Donner, Dandlau, Lo A Njoe en Graanoogst.

De samenstelling van de Curaçaose combinatie werd gisteren reeds door ons gepubliceerd. De wedstrijd is ten bate van de slachtoffers der aardbeving in Santo Domingo. Zondag speelt een Portugese ploeg tegen een Nederlandse.

14e OLYMPIADE.

In 1948 zal voor het eerst na acht jaar de vlam van Olympiade weer branden voor de veertiende Olympiade, die te Londen zal worden gehouden.

De Olympische gedachte is reeds oud en gaat terug tot het tijdperk van de Grieken, die om de vier jaren in de schaduw van de berg Olympus bijeenkwamen om de olympische feesten te vieren. Deze feesten waren tevens bedoeld als een hulde aan den vader van alle goden: Zeus. Hardlopen, verspringen, speerwerpen, discuswerpen en worstelen vormden de hoofdbestanddelen van het programma en Griekenlands jonge aristocraten stelden er een eer in, aan deze wedstrijden deel te nemen.

Ook de Romeinen kenden hun sportwedstrijden, maar deze droegen meer het karakter van een openbare vermakelijkheid dan van een actieve volkssport. Eerst in de Middeleeuwen herleefde weer de gedachte van sportwedstrijden als paedagogische factor en de grote riddertournooien waren hiervan een treffend bewijs. Dat in de 19e eeuw de olympische gedachte in haar oorspronkelijke vorm weer meer ingang vond, is in hoofdzaak te danken aan het initiatief van den Fransen baron de Coubertin, die in 1894 het Internationale Olympische Comité oprichtte. En zo werd in 1896 te Athene weer de eerste Olympiade gehouden, waaraan bijna alle naties deelnamen. Om de vier jaren werd deze sportgebeurtenis volgens het voorbeeld der Grieken herhaald en velen van onze lezers zullen zich nog herinneren, met welk een indrukwekkendheid in 1928 de Olympiade te Amsterdam plaats vond.

Voor het jaar 1940 lag het in de bedoeling, de Olympische spelen te Helsinki te houden, maar door de inval der Russen in Finland werd dit plan onmogelijk gemaakt. Nu zal in 1948 de 14e Olympiade te Londen worden gehouden en het Internationaal Olympisch Comité en het Britse Comité voor de veertiende Olympiade, dat door den Lord Mayor van Londen werd benoemd, zijn al druk bezig met de voorbereidingen.

SCHAAKWEDSTRIJDEN IN AMERSFOORT.

De schakers Abe Yanovsky (Canada) Laszio Szabo (Hongarije) en Mendel Naidorf (Argentinië) hebben tegen plaatselijke schakers simultaan wedstrijden gespeeld. Szabo en Najdorf hebben geen enkele wedstrijden verloren. (Amersfoort, Aneta, 12.9).

ONS KONINKRIJK

BEURS WEINIG AANGETAST.

Gedurende de jongste weken is de effectenbeurs slechts weinig aangetast door Wall Street. Slechts weinige belangrijke effecten staan zwak en plantage aandelen zijn zelfs zeer gunstig hetgeen hoogst waarschijnlijk is toe te schrijven aan het feit dat deze aandelen tot nu toe onderschat werden.

Ook is het politieke nieuws uit Indië van die aard dat verschillende plantage-ondernemingen de werkzaamheden schijnen te zullen hervatten. Van de andere kant wordt de daling in Wall Street hier met veel zorg gevolgd. Vooral daar de Nederlandse bezitters van Noordamerikaanse waardepapieren hierdoor ernstige verliezen dreigen te lijden. Het dalen van de Noordamerikaanse markt betekent ook een groot verlies voor de gehele Nederlandse gemeenschap daar veel meer Noordamerikaanse waardepapieren geliquideerd moeten worden om de nodige buitenlandse deviezen te krijgen (Amsterdam, Aneta, 12.9).

AFREKENING GEZOCHT.

Nederlandse en Noordamerikaanse autoriteiten hebben de besprekingen geopend welke leiden moeten tot een regeling van de lend-lease — afrekeningen tussen beide landen Washington, Aneta, 12.9).

WEERWRAAK.

Een zekere Emod, een „Javaan" is opgehangen gevonden in de cel van een Nederlands Indische leger gevangenis bij Casino. Volgens Nederlandse autoriteiten werd hij gelyncht, omdat hij een andere gevangene twee dagen tevoren met een mes had gestoken (Sydney Aneta, 12.9).

SPANNING TUSSEN LONEN EN PRIJZEN.

De Regering zal al haar krachten aanwenden in een drieledige campagne om de slechtste invloeden die de wederopbouw van het Nederlands economische leven ondermijnen uit te roeien. De spanning tussen lonen en prijzen heeft de productie verminderd en het spaarwezen in gevaar gebracht.

In zaken — en financiële kringen is men bereid deze campagne volledig te steunen, maar zij verklaren dat zij herstel van het monetair en financieel vertrouwen even belangrijk vinden.

Een campagne tot het opvoeren van de productie zal door het gehele land worden begonnen, met hulp van bladen, radio en zelfs biezondere films. Ook zullen rechtstreeks pogingen worden aangewend om de arbeiders in alle bedrijven te stimuleren tot groter voortbrengst. Waarschijnlijk zullen grotere toewijzingen van levensmiddelen en kleren en ook andere zaken aan de arbeiders geboden worden wanneer zij een hoge productie weten te bewerkstellen (Amsterdam, Aneta, 12.9).

P.NI. VERANTWOORDELIJK GESTELD.

De autoriteiten hebben de Partai National Indonesia verantwoordelijk gesteld voor moorden, ontvoeringen, zeeroverij en terreur. De leiders van deze partij hebben de bevolking wijs gemaakt dat te Malino was overeengekomen dat na een overgangsperiode van 5 jaar alle Nederlanders Indonesia zouden moeten verlaten. Zij hadden hieraan toegevoegd dat alle personen die met de Nederlanders hadden samengewerkt gedurende die tijd als collaborateurs zouden worden beschouwd en als zodanig worden behandeld (Makassar, Aneta, 11.9).

AAN DE RAND.

Op een conferentie van verbindingsofficieren voor Zuid-Oost-Azië werd een verslag uitgebracht waaruit blijkt dat Nederlands Indië in de komende 6 weken aan de rand van de hongersnood zal staan.

Op deze conferentie werd besloten meer dan 3000 ton rijst boven de reeds toegsetane hoeveelheden naar Indië te zenden. Het dagelijks rijst rantsoen bedraagt minder dan 5 ons per persoon en dit rantsoen zal nog sterk verminderen indien niet spoedig middelen worden gevonden om rijst te vervoeren (Singapore, Aneta,

DE BESTE METHODE.

Het hoofd van de economische politie in Rotterdam verklaarde aan Aneta dat de verkoop van geïmporteerde sigaretten meer dan 75% uitmaakt van de zwarte markt. Hij verklaarde dat volgens hem de vrije verkoop van buitenlandse sigaretten de beste methode was om dit nationale kwaad uit te roeien (Rotterdam, Aneta, 12.9).

Mr. and Mrs. S. A. FERNANDES announce the marriage of their daughter

JULIETTE

with

ROBERT L. SUTTON

New York City
September 14th 1946

Kerkgeschiedenis van Curacao.

Paters Franciscanen

1776 - 1820

door

PATER W. BRADA O.P.

Pater Schinck zal de kerk wel niet erg geweldig gevonden hebben. De financiële toestand had wel de zorg van de kerkmeesters. Zo nemen ze in de maand Augustus na zijn komst een hypotheek op, op een stuk grond met een huis en een negerin en twee kinderen voor 100 pesos (de peso was een gulden zestig.) In dezelfde maand werd er nog een hypotheek genomen van 100 pesos.

Hoe moet het pater Schinck vergaan zijn, te horen van hypotheken op mensen. Misschien had hij ook geld voor zich meegebracht, nadat men in Nederland gehoord had van de situatie op Curaçao. We zien althans in het verdere verhaal dat de paters Franciscanen hier ook persoonlijk mochten bezitten, dit zal wel zijn toegestaan opdat het geld niet ineens zou worden opgestreken door de heren kerkmeesters.

Men had even hulp van een ordegenoot den pater Fransciaan en gardiaan van het klooster te Coro aan de overkant, die Bonaire ging aandoen en in opdracht van pater Brouwers daar ook doopte.

In de dagen van September van dat jaar werd op zekere dag Curaçao ineens geweldig opgeschrikt en kwam het leven er vol beroering. Door een niet verklaard ongeval vloog ineens het hele oorlogschip de „van Alphen" dat in de haven lag, in de lucht. De enkele leden van de bemanning, die aan wal waren, ontsnapten, doch de rest kwam om bij de slag, die zo geweldig was dat de pannen van de huizen sloegen, daar waar Pater Schinck woonde nl. op Otrabanda. Hij zal de straat opgesneld zijn met de H. Olie om waar zo mogelijk te helpen.

Nu er weer twee priesters waren kon men ook weer denken aan zielzorg op de andere eilanden en pastoor Brouwers trekt weer naar Bonaire.

Hij werkte op dit eiland in het jaar 1779 en 1781, hij blijft er telkens maar een paar weken. We zien dat een Bartholomeus Senior bij hem is en voorkomt als pater. De man en later ook zijn zoon was een trouw helper van de priesters.

Nog ook was er een Cornelis Marten, doch deze was woonachtig op Bonaire, die in de tijd dat er geen priester op Bonaire was er tientallen jaren voor gezorgd heeft, dat de kinderen niet zonder doopsel stierven. Er waren toen ook reeds mensen van de katholieke actie.

Ook weten we uit de doopboeken, dat reeds vroeger Bonairiaanse doopjes in de doopboeken voorkomen.

In de Doopboeken van de Kerk van St. Anna Otrabanda staat een doopsel opgetekend 17 Juni 1754 dat aldus luidt:

„Julio hijo legitimo de Julio Semereel y de Elena Martnes, libres". En op de rand staat er bij geschreven:

„Sus padres naturales y moradores de la isla de Buennaire". Bonaire kende dus katholieken.

En bij een doopsel een maand daarna staat: „15 Juli 1754 — Catharina Guadeloupe hija de Ana Jeis de Buenaire, libre". Dus nog iemand afkomstig van Bonaire. Later wordt nog eens Bonaire vermeld en wel 28 Maart 1756 daar heet het van een dopeling „aldus ter criol in bonayre".

Om daar vast te blijven, leek óf niet nodig, óf ook achtte men het beter samen te wonen en van tijd tot tijd naar de andere eilanden te gaan. Later ook zien we Pater Schinck naar Aruba gaan, waar echter nog wel eens een Priester van de kust aankwam, om een H. Mis te lezen.

Hoe de morele toestand was op Curaçao zal nog wel blijken, doch uit de doopboeken kan voor dit jaar worden vastgesteld, dat er in dat jaar 124 illegitimi uit vrije mensen gedoopt werden, de verwarring op dit gebied is dus groot. Het is het jaar daarop weer oorlog met Engeland, de vierde Engelse oorlog. In Februari zal men gehoord hebben op Curaçao hoe de gouden rots St. Eustatius, daar in ééns door de Engelsman Rodney voor eeuwig werd verwoest.

Het gebeurde op 3 Februari. Het contact met het Moederland ging bijna geheel verloren; wel ging er 6 April nog een groot, voor die dagen groot convooi uit naar Nederland doch de situatie moet droef geweest zijn.

Denkt niet dat een convooi iets nieuws is onder de zon. Ook in de oude tijd voeren er convooien de haven van Curaçao uit en trok men de wereldzeeën over.

Zo bv. gedurende de vierde Engelse oorlog (1780 — 1784). Men was toen heus niet bang om door te zetten en trotseerde de gevaren.

Zo vertrok er op 6 April 1783 uit de haven van Curaçao een groot convooi bestaande uit:

Zes linieschepen en fregatten, benevens een kotter met tien gewapende en ongewapende koopvaarders.

Nauwelijks was men een korte tijd op zee geweest of men ontdekte aan de „Nassau Weilburg" een schip met 52 stukken, twee zware lekken. Kapitein was Gijsbert Smissaert. Het was wel een beetje begrijpelijk, want het was werkelijk een oud beestje die „Nassau Weilburg", reeds 20 jaar oud en lang in de West gediend, doch wat te beginnen?

Acht weken zwierf Smissaert met het schip rond, en aangekomen op 37 en een halve graad Noorderbreedte, gaf hij het toch op. Het zou immers de verdrinkingsdood kunnen betekenen voor de 36 man, die hij aan boord had. Men ging over naar drie andere schepen van het escader en kwam zo toch behouden in het Vaderland aan. De Schout bij Nacht Rietveld, en de Kapitein Justus Boot en Smissaert zelf, zetten in brieven het voorgevallene uiteen aan den Prins van Oranje, doch Smissaert kwam voor een hoge Zeekrijgsraad. Gelukkig echter voor hem, was er geen vonnis, wat er volgde, doch men verklaarde, „dat men alles wat men van een kundig, bedaard en oplettend officier kon verwachten" bij hem had gezien.

Het is dus gelukkig goed voor hem afgelopen.

Die heren van die hoge Krijgsraad konden zich wel iets anders afvragen, nl. hoe het mogelijk geweest is, dat Rodney twee jaar tevoren maar één oorlogschip tegenover zich vond bij de verovering van de Gouden Rots St. Eustatius in 1781.

Het betekende ook het einde van de katholieke kerk op St. Eustatius, waar men in de glorietijd toch ongeveer een 500 katholieken kende (Zie „Lux" Juli 1946).

De kerkmeesters gingen maar door met hypotheken. Zo hadden ze een hypotheek op een huis aan de Bredestraat van 600 pesos en in 1782 bezaten ze een op een huis aan de Rode weg van 400 pesos, doch o ramp op 19 December 1782 breken dieven de ijzeren kast van de kerk open en gaan er met 300 pesos vandoor.

Een Zwitser Girod Chantrans genaamd bezocht in het jaar 1782 het eiland Curaçao. Hij deelt mee, dat de op het eiland wonende Spanjaarden en Fransen katholieken zijn, ook bevestigd hij de practijk van Joden en Protestanten om hun niet vrije werkkrachten te laten dopen. Dat was vertelt een ander schrijver uit het midden van de vorige eeuw, toen ook nog bestond dat alles, om de afstand te bewaren. Chantrans heeft ons verder weinig meegedeeld, zijn reisverhaal kwam in het Duits uit in Leipzig in het jaar 1786. Misschien was hij hier op Curaçao met het leger van Lafayette. Er kwam een hele opleving door de komst van dat leger 10.000 man sterk, Lafayette zelf was er niet bij, we weten ook niet of zijn vrijheidsideeën hier ook nog gepropageerd zijn, Lafayette was tegen de slavernij, dat had op Curaçao eens verkondigd moeten worden, waar dat nog zou duren tot 1863. Men zal dat alles wel vreselijk modern gevonden hebben op Curaçao. Dat alles moest eerst nog voorbereid worden door mannen als pater Stoppel en Mgr. Niewindt.

Onder dat leger zijn misschien mannetjes geweest die hun vingers niet thuis konden houden en die goed wisten hoe een geldkist open moest. Ze deden het op 19 December misschien in de vroege morgen als ieder naar de kerk gaat, om de auroramis mee te maken, de negen H. Missen van voorbereiding op het feest van Kerstmis. Hoe dat leger zich overigens vermaakt heeft, kan men nalezen bij den schrijver Teenstra. De paters zullen er werk meegehad hebben.

Gedurende dit jaar 1782 werd in de kerk van St. Anna de latere Curaçaose held gedoopt Pedro Luis Brion, opvallend op de zelfde dag dat hij geboren werd. Als het niet wegens ziekte geweest is, dan is de held een voorbeeld van de eerst dag af en lieten zijn ouders (zijn vader was kerkmester) aan allen een voorbeeld achter, om niet lang te wachten met dopen.

Pater Schincks reizen naar Bonaire gaan geregeld door; zo van 23 Juni 1783 tot 6 Juli. Hij doopt dan weer 47 kinderen. In het doopboek op de kerk van St. Anna komt zijn naam ook geregeld voor en na 12 Juli 1783 is hij het feitelijk altijd die doopt; de Pastoor doopt maar hoogst zelden. De oorlog duurde toen al drie jaar! Zie hier hoe de gouverneur een gebedsdag aanvraagt (17 September 1783).

„Gedurende de droeve tijden van de oorlog, en omdat wij tot heden van alle aanvallen des vijands gevrijwaard bleven en de stilstand der wapenen een uitzicht geven op een vrede zo vinden wij ons verplicht een plechtige dag af te zonderen om met het gehele volk voor God neer te knielen om Hem zijn genade en bescherming te vragen en om onze schulden en misdaden allernederigst te belijden en de belangen van kerk en land aan te bevelen om Gods straffende hand af te weren".

Er werd ook nog gevraagd te bidden voor een goede cogst.

De vrede kwam met het jaar 1784.

Er kwam echter een andere penibele quaestie opzetten die dieper inzicht geeft in de structuur van de Curaçaose maatschappij van die dagen en over alles een droef licht werpt.

Op de 11 April 1785 werd de Pastoor aangezegd voor de fiscaal te verschijnen.

Wat was er gebeurd? De Pastoor werd ten laste gelegd, dat hij huwelijken had ingezegend, zonder dat echter een burgerlijk huwelijk daaraan was voorafgegaan. Uit een rapport over die audiëntie blijkt het volgende:

De Pastoor wilde niet van toegeven weten, doch plaatste later de distinctie er rekening mee te zullen houden, voor wat betreft de vrijen, niet echter voor wat betreft de onvrijen" vermits het onbillijk is, die in hoerendom te laten leven". Dit harde woord eist enige verklaring. Men verbood nl. de slaven om te huwen, zodat daar geen burgerlijk huwelijk bij mogelijk was en dus ook, aldus de gouvernementsgedachte, een sacrament ook niet mocht worden ontvangen.

We zien dus, hier een verzet ten gunste van het volk en geen belediging. Men denkt in de geschiedenis goed te lezen. Bovendien klaagt het Gouvernement over het weglopen van de slaven.

De paters werden bedreigd met verbanning van het eiland, zo ze het zouden wagen om slaven te trouwen. Dat verordende de raad van Curaçao. De sacramenten zijn voor alle mensen, vandaar de harde woorden van den pastoor, om indruk te maken De fiscaal in quaestie was een zekere van Teylingen waarvan we later horen dat het volk eist, dat hij wordt afgezet. Misschien was zijn optreden tegen de priesters daarmee aanleiding toe.

We weten aan de andere kant ook, dat men de priesters verdacht van het helpen der slaven die de vlucht namen naar Coro. Hierover zullen we uit de aard der zaak wel nooit veel kunnen achterhalen. Het was te gevaarlijk, om daar geschreven documenten over na te laten.

Men moet weten dat er heel veel van dit eiland naar Coro waren gevlucht; daar hadden ze vrijheid.

En dit zou volgens het Gouvernement, bewerkt worden door Spaanse priesters, die hier op Curaçao zouden zijn.

Wat dat weglopen betreft, het was hier niet zoals in Suriname mogelijk naar de binnenlanden te vluchten doch reeds jaren horen we van de vluchten naar Coro in Venezuela.

Het is bekend uit de geschiedenis van Curaçao, dat verschillende van de uitheemse werkkrachten, die naar dit eiland waren gebracht, heimelijk een heenkomen zochten naar Coro.

We zagen hoe 90 Curaçaoënaars daarover in het midden der achttiende ceuw een request indienden bij den Gouverneur, verzoekend alles in het werk te stellen, toch te verhinderen, dat men daar die werkkrachten vrijheid schenkt doch men heeft er absoluut geen ooren naar, om ze terug te sturen.

Nog in 1791, in het rapport over Curaçao aan den Prins van Oranje, wordt gezegd, dat men geregeld naar de kust vlucht en wel ook, zoals daar wordt toegegeven, daar men dan vrijheid heeft van godsdienst.

Reeds in het jaar 1704 had zulk een ontvluchting plaats, in dat jaar gelukte het nl. aan 31 werkkrachten, om Coro te bereiken.

Studieclub Curaçao.

Lezing door Drs. E. M. Newton.

Onderwerp: Enige beschouwingen over loonen en prijzen

op Vrijdag 13 Sept. om 8 uur n.m. in het R.K. Zeemanshuis, Klipstraat 51.

Introductie toegestaan.

Namens het Bestuur
De Secretaris
E. Römer.

2—2

Importen uit Europeesche Landen.

In verband met te openen onderhandelingen met autoriteiten in Nederland over importen uit Europeesche landen, welke importen betaald moeten worden met niet-dollar valuta's, verzoekt de Deviezencommissie hierbij aan handelaren om uiterlijk 15 Sept. e.k. opgaven in te leveren van goederen die zij in het tijdvak 1 October 1946 — 30 September 1947 zullen willen importeren uit:

België,
Portugal,
Frankrijk,
Zwitserland,
Denemarken,
Zweden,
Noorwegen,
Finland.

De opgaven dienen te geschieden aan de hand van het Amerikaansche „Schedule B Boek" en moeten behalve de betreffende hoeveelheden tevens de f.o.b. waarden in Curaçaosche guldens vermelden. Verzocht wordt opgaven van elk land op een apart vel papier in te leveren en de hoeveelheden en waarden in kwartalen onder te verdeelen.

Een beperkte hoeveelheid „Schedule B Boeks" zijn op het Deviezenkantoor te Willemstad en op het Crisisbureau te Oranjestad à f 1,— per exemplaar verkrijgbaar. Ook de opgaven moeten op genoemde kantoren ingezonden worden.

Degenen die geen gevolg geven aan vorenstaand verzoek, loopen de kans uitgesloten te worden van invoeren uit genoemde landen.

De Wnd. Secretaris der Deviezencommissie,
Ph. J. Evertsz.